

SAMORDNINGSFÖRBUNDET
ÄLV&KUST

ALE | KUNGÄLV | STENUNGSUND | TJÖRN | ÖCKERÖ

JUBILEUMSSKRIFT

10 ÅR

Tillsammans skapar vi möjligheter

SOF

Innehåll

Förord

Per Liljebäck, förbundschef

Det var en gång...

Intervjuer med:

Ann-Mari Broberg, var med i starten

Jan-Åke Simonsson, första ordföranden

De goda exemplen:

Utgångspunkten: Intervju med Annica Samuelsson

Växtverkstan och Jonas Larssons personliga resa

Nu och framtiden

Intervju med Samir Rajic, Arbetsförmedlingen

Slutord

Linda Åshamre, styrelseordförande

Förord

Jag har haft förmånen och glädjen att vara förbundschef under hela den 10-årsperiod som nu har passerat. Att arbeta tillsammans med styrelse, chefer och medarbetare från våra olika medlemmar har varit oerhört givande och utvecklande.

Tillsammans har vi framgångsrikt arbetat med målgrupper som befunnit sig i ett utanförskap. Vi har bidragit till att öka deras livskvalité och hjälpt till att bryta eller förkorta ett långvarigt bidragsberoende. Allt vi har lyckats uppnå, ger mig som förbundschef kraft och vilja att fortsätta utveckla vårt nära samarbete och vår samverkan mellan myndigheter inom rehabiliteringsområdet.

Vi kan vara stolta över vår vision – "Tillsammans skapar vi möjligheter". Det är inte bara vackra ord, utan gemensamt har vi sett till att visionen också har blivit verklighet.

Under åren har Samordningsförbundet och dess medlemmar utvecklat en stabil samverkansorganisation i de olika kommunerna. Just stabila nätverk i alla kommuner, på både chefs/lednings- och medarbetarnivå, är viktiga. Att vi känner varandra när vi ska arbeta ihop underlättar betydligt och lägger grunden till ett bra resultat.

Att få till samverkan mellan flera olika myndigheter och dess kulturer har givetvis inte varit lätt alla gånger. Det krävs ett nytt sätt att tänka när vi gemensamt ska utgå från en individs behov – och inte enbart utifrån den egna organisationens mål och verksamhet.

Jag upplever dock att samverkansklimatet har varit gott i vårt Samordningsförbund. Även om vi alltid kan bli bättre. Vi har mycket att lära av varandra. Vi måste sträva efter att göra gemensamma reflektioner, vara flexibla och inte minst visa respekt och ödmjukhet inför varandras arbete och de individer vi möter, som många gånger har en mycket komplex livssituation.

För 10 år sedan var okunskapen om Samordningsförbundet stor, men min upplevelse är att vi är mer kända idag både lokalt och nationellt. Men också här finns fortfarande mycket att göra. Alla berörda medlemmar som ingår i Samordningsförbundet har ett gemensamt ansvar att göra förbundet mer känt internt i respektive medlems myndighet/organisation. Vi på förbundet hjälper gärna till och är alltid tillgängliga för att komma och informera om vår roll i samverksarbetet och vad vi kan erbjuda för olika insatser inom Samordningsförbundets ram.

Idag finns det 82 stycken Samordningsförbund i landet. Hela 247 av landets 290 kommuner har ett Samordningsförbund och fler förbund är på väg att bildas.

Samordningsförbunden är en samverkanskraft att räkna med som välfärdsbyggare.

Till sist vill jag tacka alla som varit med på denna 10-åriga resa och medverkat till våra goda resultat. Jag vill främst framhålla de inlånade medarbetare vi har och har haft samt de handläggare som finns i de kommunvisa teamen. Utan dem hade vi aldrig fått så bra resultat under den här perioden.

Per Liljebäck, förbundschef

”När vi lägger våra pusselbitar ihop blir det bra”

En som var med från början är **Ann-Mari Broberg**. Hon jobbade med folkhälsofrågor och blev tidigt inblandad i uppstarten av ett samordningsförbund i Kungälv. Samverkansfrågor låg henne redan då varmt om hjärtat. Engagemanget hade väckts som anställd inom barnomsorgen på Tjörn.

Där kom insikten att olika myndigheter inte enbart kan jobba var och en för sig.

– På Tjörn har de flesta ett bra skyddsnät. Men så uppstod ett fenomen med unga ensamstående mammor som var utan. Flera av dem var i arbetsmarknadsåtgärder och skyndande mellan praktikplats och förskola, säger Ann-Mari.

Det blev tydligt att många av mammorna inte orkade. Vardagen gick inte ihop hur mycket de än kämpade. Praktikplatsens tider var ofta svåra att kombinera med de som gällde på förskolan – och överallt fick de skäll om de kom försent eller inte räckte till.

– Ingen såg till helheten. Även BVC körde sitt race. Alla gjorde rätt enligt sina regelverk, men för mammorna blev resultatet inte bra, säger Ann-Mari och fortsätter:

– Vi bestämde oss därför att starta en verksamhet som skulle fånga upp de här mammorna. Vi insåg att välfärds-systemets olika enheter inte kan motverka varandra, att det måste gå att tänka utanför ”boxen” och se till den enskilda individens situation.

Insikten och kunskapen från Tjörn tog hon med sig till sitt nya jobb i Kungälv kommun. När Finsamlagen trädde i kraft 2004 fick hon tillsammans med Jonas Johansson i uppdrag att ta fram en förstudie med sikte på ett samordningsförbund i Kungälv.

Studiens slutsats var i korta drag att unga vuxna skulle vara en prioriterad målgrupp.

– Redan då såg vi den psykiska ohälsan bland unga och tog bland annat del av hur Umehälsan arbetade. Deras motto var att ta emot ungdomarna på en enda plats och att där samla alla som kunde hjälpa dem. Samma tankar som hos oss blev Utgångspunkten.

Ann-Mari konstaterar att samverkan i praktiken handlar om att skapa förståelse.

– Det räcker inte med att ”bara” lära sig av varandra. Vi måste förstå hur man arbetar på andra myndigheter än den egna, och även förstå varför de gör som de gör. Det är när vi jobbar tillsammans och lägger våra pusselbitar ihop som det blir bra, säger hon.

Jan-Åke Simonsson var också med i starten, men kom in från ett annat håll. Som ordförande i Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsnämnd tog han chansen att bli Samordningsförbundet Ale, Kungälv, Stenungsund och Tjörns första ordförande.

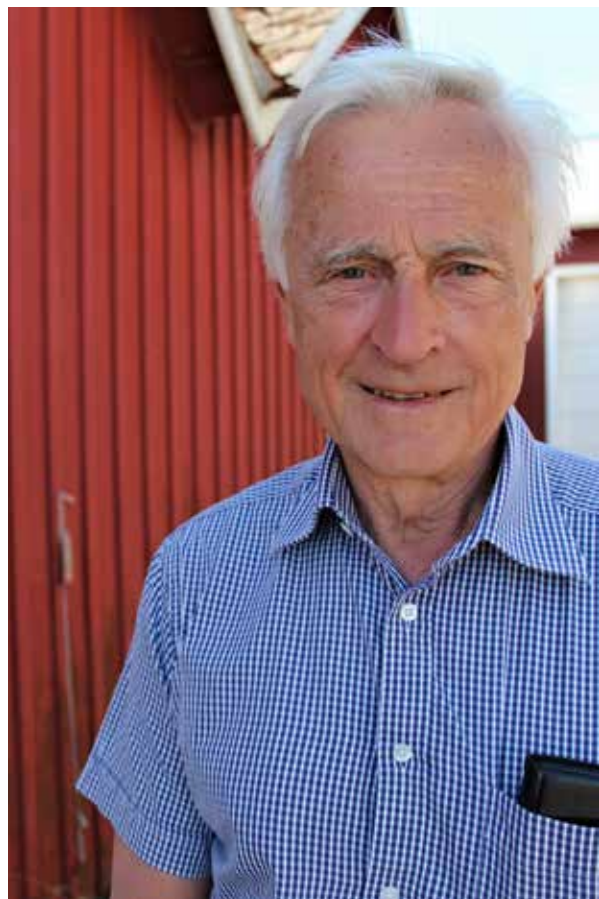
Ända fram till valet 2014, då han klev av som regionpolitiker, var Jan-Åke på ett eller annat sätt engagerad i förbundets verksamhet.

– Jag har alltid haft samma synsätt som samordningsförbundet. Det handlar om att välfärdens aktörer måste samarbeta kring de individer som har extra svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, säger han och fortsätter:

– Ett arbete är så viktigt för att skapa ett meningsfullt liv. Det behöver inte vara heltid, men det handlar om att ha en uppgift i tillvaron. Något som skapar struktur i livsmönstret.

Största utmaningen med ordförandeuppdraget var att få alla aktörer att gå åt samma håll.

Det var många som inte ville ställa om och ändra på sina invanda arbetssätt.

”Ett och ett kan bli tre, ibland till och med fyra”

– Vi i styrelsen ansåg att det fanns lite väl stelbenta regelsystem på olika håll, att de gärna fick luckras upp. Men det kom knappast hurrarop från alla inblandade, säger han.

I dag kan Jan-Åke med visshet säga att samordning har visat sig vara ett lönsamt sätt att arbeta på.

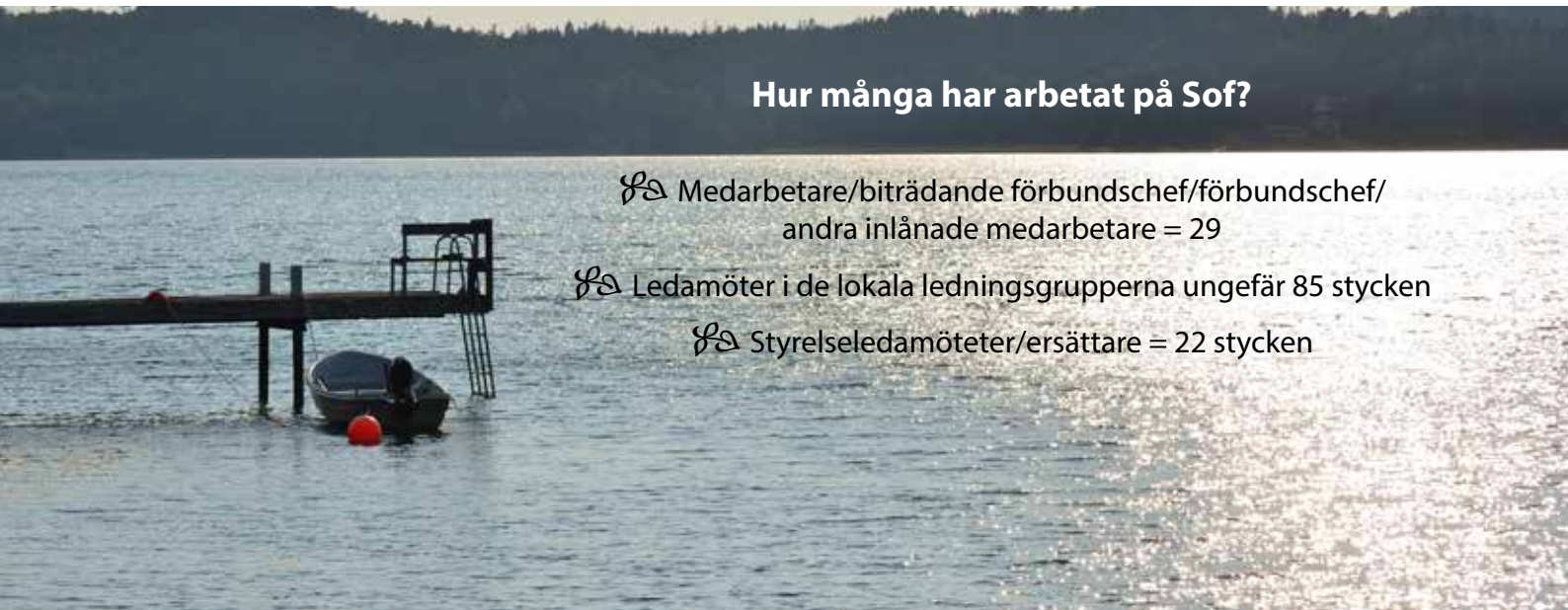
– Ett och ett kan bli tre, ibland till och med fyra, om man förvaltar pengarna på rätt sätt. Samordningsförbundet är en liten organisation, men vi kan vi bidra, och tyvärr är inte behovet mindre i dag än vad det var för tio år sedan.

Hur många har arbetat på Sof?

☞ Medarbetare/biträdande förbundschef/förbundschef/
andra inlånade medarbetare = 29

☞ Ledamöter i de lokala ledningsgrupperna ungefär 85 stycken

☞ Styrelseledamöter/ersättare = 22 stycken

Projektet Utgångspunkten har gjort skäl för sitt namn. I dubbel bemärkelse. Hit sökte sig unga människor för att få hjälp att ta sig vidare ut i vuxenlivet. Och det var här som Samordningsförbundet Älv & Kust kickade igång sin första verksamhet "på riktigt".

Lokalerna låg i samma hus som förbundskansliets dåvarande kontor på Västra gatan i Kungälv. Under ett och samma tak samlades representanter för olika myndigheter.

Målgruppen var unga vuxna mellan 18 och 29 år. Framför allt de som riskerade att bli "utför-säkrade" eller fastna i rundgång och därför kunde behöva stöd från flera håll.

"Det blev anstormning och vi hade snabbt kommit upp i vårt maxantal"

Ett behov som visade sig vara stort. Till och med större än väntat.

– I början tog vi emot i princip alla. Det blev anstormning och vi hade snabbt kommit upp i vårt maxantal. Vi fick smalna av målgruppen och fokusera på de som hade en mer komplex problematik, säger **Annica Samuelsson**, jobbcoach på Utgångspunkten mellan 2009 och 2017.

Första gången hon hörde talas om Utgångspunkten var som anställd på socialtjänsten i Kungälv.

– De hade ett mindset som jag gillade. Jag kände ibland att den myndighetsutövning jag arbetade med blev begränsad, att jag inte kunde göra allt jag ville. Så när jag fick chansen att jobba på Utgångspunkten, tog jag den, säger Annica.

På den tiden, för bara tio år sedan, kändes Utgångspunktens arbets sätt som något helt nytt.

– Att så tydligt sätta individens behov i centrum, och jobba med arbetslivsinriktad rehabilitering trots pågående behandlingsinsatser, det var inte alls lika vanligt i början av 2000-talet som det är i dag, säger hon.

Oftast var det oroliga och uppgivna föräldrar som tog kontakt med Utgångspunkten.

– Den "typiske" deltagaren kom dit tillsammans med sina föräldrar och hade antingen en outredd eller utredd diagnos. Några var hemmasittare, andra hade svårt att behålla ett jobb, säger Annica och fortsätter:

– Nästan alla hade kognitiva svårigheter, hade tappat hoppet och hade direkt plågsamma erfarenheter av att inte ha fungerat varken i skola eller på arbeten.

Tät kontakt och individuella lösningar var viktiga ingredienser i det stöd Utgångspunkten kunde erbjuda. De som stod längst från arbetsmarknaden kunde få förträningplatser, andra praktik eller hjälp att söka jobb på reguljära arbetsmarknaden.

En stor del av arbetet gick ut på att arbeta med deltagarnas motivation.

– Inte minst om man har en tung social ryggsäck behöver man motiveras. Vi jobbade både med samtal och med att koppla på motivationen genom till exempel studiebesök, säger Annica.

Vilket var framgångsreceptet?

– Det individuellt utformade stödet. Både till våra deltagare och till de arbetsgivare som tog emot ungdomarna. Till exempel var vi ofta med första tillfällena på en ny praktikplats.

2017 införlivades Utgångspunktens åtagande i ungdoms-
huset Framsteget i Kungälv.

– Tanken med Samordningsförbundets projekt är ju inte att det ska finnas för alltid, utan de går egentligen ut på att "arbeta bort" sig själva. De metoder som fungerar ska däremot få leva kvar, förvaltas och utvecklas i ordinarie utbud, säger Annica.

"För mig har det här jobbet betytt allt"

– Välkommen till världens bästa arbetsplats! **Jonas Larsson** gör en gest som visar mot växthuset och de välmående odlingarna intill Billströmska folkhögskolan på Tjörn.

Som en av deltagarna i projektet Växtverkstan vet han vad han pratar om. Han har varit med från första början och berättar att det numera ingår i hans arbetsuppgifter ta emot gäster och studiebesök. Och att han brukar välkomna alla besökare på det sättet.

– Jag säger så för att det är sant. För mig har det här jobbet betytt allt. Annars hade det aldrig gått, jag hade aldrig varit tillbaka och mått så här bra, säger han.

I fjorton år levde Jonas med daglig värk. I leder, rygg, ja, i princip överallt. Hela kroppen gjorde ont. Musklerna svek och tycktes inte fungera. När han mådde som sämst kunde han inte ens lyfta ett vanligt vattenglas för att bära det till och från diskbänken.

– Jag gick in i väggen 2002, från en dag till en annan. Jag jobbade på Hannagården här på Tjörn. En dag när jag kom hem från jobbet la jag mig på soffan – och kom inte upp igen.

Från att ha varit den som alltid hjälpt andra, blev han plötsligt den som fick be om hjälp.

– Det var tungt psykiskt. Särskilt när det inte syns utanpå hur man mår, är det tufft att behöva be någon annan att ta ner varor från hyllan åt en när man är i en affär, säger han.

Först trodde han att han hade drabbats av någon allvarlig, fysisk sjukdom. Det gjorde läkarna också och tog allehanda prover. Inte minst med tanke på att Jonas är diabetiker misstänktes reumatism och andra närliggande sjukdomar.

– Jag fick dessutom kramp i hjärtmuskeln och trodde jag fått en hjärtinfarkt. Men läkarna hittade inga kroppsliga fel och till slut konstaterades det att jag var utbränd.

När Växtverkstan drog igång 2016 var Jonas en av de första att få chansen. Han började arbetspröva på halvtid, men kom förvånansvärt fort upp i 80 procent.

I dag är han anställd som arbetsledare.

– Även om jag mår fullständigt kass en dag kan jag ta mig hit. Det finns alltid något litet att göra, som jag orkar med. Det kan vara att skola om småplantor. Eller varför inte sätta sig och läsa en bok om tomater, det går också bra, säger han och fortsätter:

– Vi stänger av samhällsstressen och jobbar efter mottot "skynda långsamt".

I egenskap av socialt företag är tanken att Växtverkstan så småningom ska bära sig själv. Försäljning av honung, tomatmarmelad och örtsalt är några av inkomstkällorna. Att musta äpplen en annan.

– Allt vi producerar bygger på återvinning och ett ekologiskt tänk. Vi tillverkar eget papper av gamla kläder som vi köper in second hand och när vi säljer plantor planterar vi dem i använda konservburkar och mjölkförpackningar, säger Jonas.

Det finns även stora planer för framtiden, som att öppna en butik i växthuset och ordna kurser i pilflätning. Men även här är inställningen att saker och ting får ta den tid det tar.

– Vi tar det lugnt och odlar människor lika mycket som grödor. Folk här ska kunna bygga upp sitt självförtroende. Det är därför vi har ledorden "människa, musteri och mylla".

Jonas säger att det i särklass bästa med jobbet är arbetskompisarna.

– Den sociala biten är oerhört viktig. Jag tappade nästan alla mina vänner när jag var sjukskriven. Att då få komma hit och vara med människorna här, det gör att man orkar. Vi är ett brokigt gäng, men ett gott gäng som har mycket glädje och skratt tillsammans.

Nu & framtiden

Sedan den 1 januari 2018 har även Öckerö kommun anslutit sig till förbundet. I samband med det blev det läge att lägga det gamla namnet bakom sig och byta till ett kortare och mer slagkraftigt alternativ – **Samordningsförbundet Älv & Kust**.

På sätt och vis har namnbytet blivit lite av en nystart. Men ändå inte. I stora drag ska förbundet fortsätta samverka enligt de strukturer som arbetats fram under årens lopp.

Samir Rajic kommer från Arbetsförmedlingen och har de senaste sex åren haft flera uppdrag inom samordningsförbundet. Han är nu ersättare i styrelsen och anser att förbundet har utvecklats oerhört mycket sedan starten. Att de arbetssätt som vuxit fram är väl värda att ta vara på.

– Vi har gjort en bra resa och kommit en bra bit på vägen. Det har funnits många olika viljor och behov men också ett stort tålamod, säger han.

”Vi frågar oss hur vi kan använda det vi lär oss”

Ett exempel på en satsning han tycker har varit framgångsrik är konferensanläggningen Ahlafors fabriker i Ale kommun, ett socialt företag som kommit långt med sin verksamhet.

– Jag tycker att samordningsförbundet har klarat av att nischas. Alla kan inte göra allt, men de olika kommunerna satsar på det de kan göra utifrån sina egna förutsättningar och det de är bra på. I Ale har idén om socialt företagande slagit väl ut, säger Samir Rajic.

Det handlar om att på rätt sätt använda resurserna till de grupper som verkligen behöver stöd. Att lägga engagemanget där det går att göra skillnad.

– Det kan ta lite tid att uppnå, men jag tycker vi har börjat komma dit nu, säger han.

En sak som tagit arbetet framåt i rätt riktning har, enligt Samir Rajic, varit att förbundet blivit bättre på att använda sig av utvärderingar.

– Redan i starten av ett nytt projekt finns planer på hur det ska utvärderas och vi frågar oss hur vi ska kunna använda det vi lär oss. Så var det inte riktigt i början, säger han.

Hur hoppas du att förbundet ska utvecklas i framtiden?

– Något vi kan bli ännu bättre på är omvärldsbevakning, att vara lyhörda inför vad som sker i samhället, och även hitta det i våra projekt som inte är konjunkturkänsligt. Vi måste se till att vi har ett arbetssätt som funkar i både hög- och lågkonjunktur.

**Av avslutade ärenden så är
54% kvinnor och 46% män**

**Hur många deltagare har SOF
hjälp?**

☞ Cirka 5000 individer har på något sätt medverkat i insatser/verksamheter/projekt som förbundet hel- eller delfinansierat

Korta fakta i siffror

**Genomsnittstid för en
deltagare?**

- ☞ Genomströmningstid i snitt, 5 månader
- ☞ Kortast tid 1 månad, längst 42 månader

**Hur många projekt har
SOF varit med i?**

- ☞ Omkring 45 olika insatser riktade till individer
- ☞ 2 ESF-projekt
- ☞ 8 projekt har sökt medel från oss till nya innovativa insatser, 4 insatser fick positivt beslut och medel för runt 3 500 tkr har betalats ut.

Av avslutade ärenden så hade 90% offentlig försörjning vid start av aktivitet. Vid avslutad aktivitet hade samma målgrupp 50% egen försörjning.

Slutord

Att få chansen att försöka sammanfatta allt arbete som Samordningsförbundet Älv & Kust har gjort känns stort. Varje dag arbetar människor för att få andra människor i arbete. Varje dag tänds ett hopp hos någon som tidigare stått långt ifrån arbetsmarknaden – och som nu ser en ljusare framtid med möjligheter att få vara delaktig i ett sammanhang.

Det är det som gör Samordningsförbundet så fantastiskt.

Tillsammans skapar vi möjligheter. Som vi säger i vår vision.

”Tillsammans skapar vi möjligheter”

En vision är ett framtida önskemål om något man vill uppnå. Jag vill påstå att vår vision inte bara är ett framtida önskemål, utan något som redan händer varje dag hos oss på Samordningsförbundet. Varje dag skapar vi möjligheter. Detta genom duktiga medarbetare, god samverkan och en stark vilja till att genom förändring göra något bra på individnivå.

Att kunna samverka med olika instanser är en styrka som inte är självklar. Det krävs engagemang, kreativitet och vilja för att göra detta. Vi har sett att när vi arbetar tillsammans, så når vi resultat som annars hade varit mycket svårare att nå. Vi får även en gemensam syn kring arbetet med olika individer, vilket också är viktigt för framgång. Jag som ordförande hoppas att detta arbete fortgår och fortsätter att utvecklas, så att vi kan få ut ännu fler i arbete i framtiden. Det är tillsammans vi skapar möjligheter och förändring.

Tack för ordet!

Linda Åshamre, styrelseordförande Samordningsförbundet Älv & Kust

En skrift från Samordningsförbundet Älv & Kust, november 2018
Text & bild: Camilla Adolfsson, Pratminus Reportage, www.pratminus.se
Design & produktion & vissa bilder: Ragna Hellberg, Ernax Design, www.ernaxdesign.se
Tryck: Typografia